

OPŠTINSKA IZBORNA KOMISIJA

KOLAŠIN

U zakonskom roku od 72 časa blagovremeno podnosim:

PRIGOVOR

uz zahtjev da odluka po istom bude dostavljena lično podnosiocu prigovora putem pošte Crne Gore na adresu naznačenu na poslednjoj stranici ovog prigovora.

Obrazloženje

Na biračkim mjestima pod br. 1 KOLAŠIN 1 JUMSS "BRAĆA SELIĆ" i br. 22 KOLAŠIN 3 – JU OŠ "R. MANOJLOVIĆ" izbori održani 11. juna 2023. godine nisu sprovedeni saglasno Zakonu o izboru odbornika i poslanika, kao ni u skladu sa važećim propisima, a što ima bitan uticaj na izborni rezultat kada se uzmu u obzir sve pravno-relevantne činjenice. Isto se odnosi i na utvrđivanje rezultata glasanja, koje je nezakonito izvršeno, kao i (ne)postupanje i (ne)funkcionisanje biračkih odbora u skladu sa važećim propisima. **Uzimajući u obzir nezakonitosti i nepravilnosti koje će biti konkretizovane u nastavku obrazloženja (uz predlaganje dokaza iz kojih se izvjesno mogu utvrditi), kao i sve relevantne i opštepoznate okolnosti izbornog procesa, te neophodnim dovođenjem svih činjenica, odnosno okolnosti u međusobnu vezu u cilju izbjegavanja proizvoljnih i arbitrenih zaključaka po predmetnom prigovoru** (okolnost da je više političkih subjekata na granici cenzusa (kako iznad, tako i ispod) čak i prema netačno utvrđenim prijevremenim rezultatima, okolnost da je u Crnoj Gori zabilježen najniži stepen izlaznosti građana u istoriji višestranačja, a u odnosu na šta se računa i broj glasova za cenzus, okolnost da će prema odluci nadležnih organa glasanje biti izvjesno ponovljeno na biračkom mjestu u Opštini Tuzi, ali i na drugim biračkim mjestima po usvajanju prigovora za čije podnošenje i dalje teče rok, a što će nesumnjivo uticati i na drugačiju granicu cenzusa kao promenljive kategorije...), **dolazi se do jedinog mogućeg zaključka da se isključivo ponavljanjem glasanja koje bi bilo zakonito sprovedeno i koje se zahtijeva ovim prigovorom može obezbijediti regularnost cjelokupnog izbornog procesa, pravilna raspodjela poslaničkih mandata i zaštita ljudskih prava zajemčenih Ustavom Crne Gore, zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima.**

1.

Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći je od broja birača koji su identifikovani u izvodu iz biračkog spiska da su glasali, a što se utvrđuje prostim uvidom u izborni materijal i brojanjem, prema kojem materijalu sa označenih biračkih mjesta se ta dva broja ne poklapaju. U tom pravcu, od strane biračkih odbora na označenim biračkim mjestima nije pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, usled čega ta nepravilnost od odlučnog značaja nije ni konstatovana na zapisniku. Ova nepravilnost, koja je suprotna **imperativnoj normi** iz čl. 89 Zakona o izboru odbornika i poslanika, isključivo je otklonjiva ponavljanjem glasanja shodno zakonu i utvrđenje samo te povrede dovoljno je za usvajanje predmetnog prigovora.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem, a potom prebrojati glasačke listiće i birače koji su identifikovani u izvodu iz biračkog spiska da su glasali

2.

Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći je od broja kontrolnih kupona, a što se utvrđuje prostim uvidom u izborni materijal i brojanjem, prema kojem materijalu sa označenih biračkih mjesta se ta dva broja ne poklapaju. U tom pravcu, od strane biračkih odbora na označenim biračkim mjestima nije pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, usled čega ta nepravilnost od odlučnog značaja nije ni konstatovana na zapisniku. Ova nepravilnost, koja je suprotna **imperativnoj normi** iz čl. 89 Zakona o izboru odbornika i poslanika, isključivo je otklonjiva ponavljanjem glasanja shodno zakonu i utvrđenje samo te povrede dovoljno je za usvajanje predmetnog prigovora.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem, a potom prebrojati glasačke listiće i broj kontrolnih kupona

3.

Broj glasačkih listića u kutiji veći je od broja potpisanih odrezaka i potpisanih kupona, a što se utvrđuje prostim uvidom u izborni materijal i brojanjem, prema kojem materijalu sa označenog biračkih mjesta se ta dva broja ne poklapaju, a pojedini odresci i kupuni takođe nisu ni potpisani pa se kao takvi nisu mogli, niti mogu, suprotno zakonu, računati kao potpisani i kao takvi dovoditi u vezu sa brojem glasačkih listića. U tom pravcu, od strane biračkih odbora na označenim biračkim mjestima nije pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, usled čega ta nepravilnost od odlučnog značaja nije ni konstatovana na zapisniku. Ova nepravilnost, koja je suprotna **imperativnoj normi** iz čl. 89 Zakona o izboru odbornika i poslanika, isključivo je otklonjiva ponavljanjem glasanja shodno zakonu i utvrđenje samo te povrede dovoljno je za usvajanje predmetnog prigovora.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem, a potom prebrojati glasačke listiće i broj potpisanih odrezaka i potpisanih kupona, kao i broj nepotpisanih odrezaka i nepotpisanih kupona

4.

Više kontrolnih kupona je sa istim serijskim brojem, a istovremeno su neki kontrolni kuponi i oštećeni i nečitki koji propusti nadležnih organa onemogućavaju da se serijski brojevi pojedinih kupona međusobno uporede, a što se utvrđuje prostim uvidom u izborni materijal – kontrolne kupone i upoređenjem onih kupona čiji je serijski broj čitljiv, dok se oštećeni i nečitki kuponi usled propusta nadležnih organa po automatizmu imaju cijeniti u korist podnosioca prigovora, jer se i po praksi Evropskog suda u Strazburu propusti i greške nadležnih organa koji su odgovorni da do njih ne dođe nikako ne mogu tumačiti na štetu stranke, odnosno bilo kojeg građanina. U tom pravcu, od strane biračkih odbora na označenim biračkim mjestima nije pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, usled čega ta nepravilnost od odlučnog značaja nije ni konstatovana na zapisniku. Ova nepravilnost, koja je suprotna **imperativnoj normi** iz čl. 89 Zakona o izboru odbornika i poslanika, isključivo je otklonjiva ponavljanjem glasanja shodno zakonu i utvrđenje samo te povrede dovoljno je za usvajanje predmetnog prigovora.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem, a potom izvršiti upoređenje serijskih brojeva svih kupona i prebrojati kupone koji su oštećeni, nečitki i neuporedivi sa ostalim kuponima

5.

Serijski broj određenih kupona ne pripada naznačenim biračkim mjestima, a istovremeno su neki kontrolni kuponi i oštećeni i nečitki koji propusti nadležnih organa onemogućavaju da se

uopšte ispita da li serijski brojevi pojedinih kupona pripadaju naznačenim biračkim mjestima, a što se utvrđuje prostim uvidom u izborni materijal – kontrolne kupone i upoređivanjem čitljivog serijskog broja na kuponima sa serijskim brojevima predviđenim za označena biračka mjesta, dok se oštećeni i nečitki kuponi usled propusta nadležnih organa po automatizmu imaju cijeliti u korist podnosioca prigovora, jer se i po praksi Evropskog suda u Strazburu propusti i greške nadležnih organa koji su odgovorni da do njih ne dođe nikako ne mogu tumačiti na štetu stranke, odnosno bilo kojeg građanina. U tom pravcu, od strane biračkih odbora na označenim biračkim mjestima nije pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, usled čega ta nepravilnost od odlučnog značaja nije ni konstatovana na zapisniku. Ova nepravilnost, koja je suprotna **imperativnoj normi** iz čl. 89 Zakona o izboru odbornika i poslanika, isključivo je otklonjiva ponavljanjem glasanja shodno zakonu i utvrđenje samo te povrede dovoljno je za usvajanje predmetnog prigovora.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem, a potom izvršiti upoređenje serijskih brojeva svih kupona sa serijskim brojevima predviđenim za označena biračka mjesta i prebrojati kupone koji su oštećeni, nečitki i samim tim neuporedivi, koji propusti se ne mogu tumačiti na štetu stranke

6.

Uvidom u izborni materijal utvrđuje se da birački odbori na označenim biračkim mjestima nije pravilno, zakonito i tačno utvrdio rezultate glasanja, a što je suprotno čl. 89 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Zapisnik ne sadrži sve podatke koje mora sadržati u smislu čl. 89 st. 6 u vezi st. 2, 3 i 4 Zakona o izboru odbornika i poslanika, dok podaci koji su upisani nisu tačni. Broj neupotrijebljenih glasačkih listića koji se nalazi u izbornom materijalu nije zapisnički tačno konstatovan, a ukupan broj neupotrijebljenih i upotrijebljenih glasačkih listića u izbornom materijalu ne odgovara ukupnom broju glasačkih listića koji je prvobitno obezbijeđen na označenim biračkim mjestima, što zapisnički nije valjano konstatovano niti obrazloženo.

Nadalje, pogrešno je utvrđen broj kontrolnih kupona odvojenih od glasačkih listića, kao i broj birača koji su glasali, kod činjenice da se uvidom u izborni materijal i prebrojavanjem kupona i zaokruženih lica koja su se potpisala na izvodu iz biračkog spiska utvrđuje da stvarno činjenično stanje ne odgovara onom koje je navedeno u zapisniku.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem u cilju konstatovanja faličnosti zapisnika u pravcu obavezne sadržine propisane zakonom, kao i u cilju konstatovanja da ono stanje koje je navedeno u zapisniku ne odgovara stvarnom stanju u izbornom materijalu sa kojim nakon tačnog prebrojavanja svih isprava treba uporediti sadržinu zapisnika

Saslušati u svojstvu svjedoka one članove biračkih odbora na označenim biračkim mjestima koji su potpisali zapisnike sa označenih biračkih mjesta, a iz čijih iskaza se utvrđuje osnovanost navoda prigovora, kao i razlozi zbog kojih su članovi biračkih odbora na označenim biračkim mjestima nepropisno postupili na navedeni način, a čiji kontakti su već dostupni izornoj komisiji, a po potrebi službenim putem pribaviti adrese prebivališta od MUP-a na koje im uputiti poziv

7.

Uvidom u izborni materijal utvrđuje se da birački odbori na označenim biračkim mjestima nije utvrdio tačan broj nevažećih glasačkih listića i tačan broj važećih listića, a time istovremeno ni tačan broj glasova za svaku izbornu listu, a što je i te kako od uticaja na izborni rezultat kada

se dovede u vezu sa svim relevantnim činjenicama i okolnostima, pri čemu zapisnik ne odgovara činjeničnom stanju u izbornom materijalu. Prednje naročito iz razloga što ove nepravilnosti nisu uočene i na njih prigovoreno samo povodom označenih biračkih mjesta, već i na mnogim drugim biračkim mjestima po skoro svim gradovima, što je, sagledavajući u međusobnoj vezi, kao i sa svim drugim okolnostima (opštepoznatim, ali i drugim navedenim u ovom prigovoru za koje su predloženi dokazi), i te kako, nedopustivo bitno uticalo na izborni rezultat kod činjenice da se predmetni politički subjekt uz svo ostalo kršenje izborne procedure čak i prema netačnim prijevremenim rezultatima nalazi na granici za census.

Naročito ističemo da smo u saznanju da su važeći listići na kojima je prvobitno zaokružen broj 3 i izborna lista "PRAVDA ZA SVE! – dr Vladimir Leposavić" po otvaranju glasačke kutije, docrtavani zaokruživanjem drugih brojeva, precrtavani ili im dodavane druge oznake, a što se utvrđuje uvidom u listiće na kojima se vidi da je zaokružen broj tri, ali i da na njima egzistiraju druge oznake koje su naknadno dodate po otvaranju glasačke kutije – čak i drugom hemijskom, kako bi isti bili tretirani kao nevažeći (iako su bili prvobitno važeći) i na štetu političkog subjekta "Narodni pokret PRAVDA ZA SVE!" i kandidata sa navedene izborne liste.

Dokaz: uvid u navedeni izborni materijal (isprave) koji za potrebe odlučivanja po ovom prigovoru pribaviti službenim putem

- Vještačenje po vještaku grafološke struke po izboru komisije sa liste stalnih sudskih vještaka
- Saslušanje članova biračkih odbora na označenim biračkim mjestima koji su potpisali zapisnike, a čiji kontakti su već dostupni izornoj komisiji, a po potrebi službenim putem pribaviti adrese prebivališta od MUP-a na koje ih pozvati

8.

Sve do završetka glasanja, opštinska izborna komisija **nije donijela zaključak** kojim bi utvrdila da podnosilac izborne liste "PRAVDA ZA SVE! – dr Vladimir Leposavić" ispunjava uslove za određivanje svojih predstavnika u prošireni sastav biračkog odbora, **niti je takav zaključak** o ispunjenju, odnosno neispunjenju uslova za određivanje predstavnika podnosioca izborne liste u prošireni sastav biračkog odbora, **opštinska izborna komisija ikad dostavila podnosiocu izborne liste**, što je u direktnoj suprotnosti sa imperativnom normom iz čl. 36 st. 1 i 2 Zakona o izboru odbornika i poslanika koja je direktno uticala na regularnost sprovedenih izbora. Neizvršenjem imperativno propisane zakonske obaveze od strane OIK sve do završetka glasanja, podnosilac prigovora je onemogućen da na označenim biračkim mjestima blagovremeno odredi svog opunomoćenog predstavnika u prošireni sastav svakog biračkog odbora na označenim biračkim mjestima, koji bi učestvovao u radu i punovažno odlučivao pet dana prije dana određenog za održavanje izbora.

Navedeni propust nadležne OIK, koji je trajao sve do završetka glasanja, prouzrokovao je da politički subjekt "Narodni pokret PRAVDA ZA SVE!" nije mogao preko opunomoćenog predstavnika u zapisnike o radu biračkih odbora na označenim biračkim mjestima unijeti primjedbe i mišljenja u cilju lakšeg dokazivanja, ali i sprječavanja svih nepravilnosti (kako ovih navedenih u prigovoru, tako i svih drugih), a koje su bile od bitnog uticaja na izborni rezultat i regularnost izbora u cjelini. Takođe, ovim propustima OIK – kao nadležnog organa, a koji su u direktnoj suprotnosti sa čl. 36 st. 1 i 2 Zakona o izboru odbornika i poslanika, pa se kao takvi ne mogu tumačiti na štetu podnosioca prigovora i političkog subjekta kojem pripada, upravo je otvoren prostor za učinjene nepravilnosti i nezakonitosti koje su bile odlučujuće za izborni rezultat na štetu podnosioca prigovora i političkog subjekta kojem pripada, a koje nije imao ko da spriječi, niti da na njih blagovremeno ukaže. Stoga se po prvi put u ovom prigovoru

stiču uslovi da se iznesu činjenice i predloži izvođenje dokaza navedenih u ovom prigovoru radi utvrđivanja činjenica, čijim eventualnim ignorisanjem i neutvrđivanjem, odnosno nepravilnim utvrđivanjem bi OIK postupila protivpravno, a što se ne može tumačiti na štetu podnosioca prigovora.

Dokaz: uvid u dokumentaciju OIK u kojoj se suprotno čl. 36 st. 1 i 2 Zakona o izboru odbornika i poslanika ne nalazi zaključak **OIK**, niti dokaz da je **takav zaključak** ikad dostavljen podnosiocu izborne liste

Saslušanje Vladimira Leposavića kojeg kontaktirati na ostavljeni kontakt na kraju ovog prigovora

Za ukazati je ovdje i na stav iskazan u presudi Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Gaši protiv Hrvatske br. 32457/05 od 13.12.2007. godine da bi "greške ili propusti državnih tijela trebali ići u korist pogođenih osoba... Drugim riječima, rizik svake greške što je napravi državno tijelo trebala bi snositi država, a propusti se ne smiju ispravljati na teret dotičnog građanina" (vidjeti stav 40 navedene presude). O tome da rizik **bilo koje greške koju počinu državni organ mora da snosi država i da se propusti ne smiju ispravljati na teret stranke izjasnio se Evropski sud za ljudska prava i u presudi Radchikov protiv Rusije od 24.5.2007. godine (vidjeti stav 50. pomenute presude, broj predstavke 65582/01) i presudi Šimecki protiv Hrvatske od 30.4.2014. godine (vidjeti stav 46 pomenute presude, broj predstavke 15253/10).**

Stoga je presudno važno, pored ostalih poništenja koja su uslijedila ili će uslijediti, poništiti glasanje i na označenim biračkim mjestima u cilju sprovođenja ponovnih, ali regularnih izbora, jer se radi o nedopustivim propustima koji su, kada se uzmu u obzir sve relevantne okolnosti i učinjene nepravilnosti i nezakonitosti koje se moraju utvrditi iz predloženih dokaza radi zakonitog i pravilnog odlučivanja, bili od bitnog značaja za izborni rezultat, na izbore u cjelini i ostvarenje biračkog prava.

9

Iako je odredbom čl. 69 st. 5 Zakona o izboru odbornika i poslanika jasno propisano da je na biračkom mjestu i na 100 metara od biračkog mjesta zabranjeno isticanje simbola političkih stranaka i drugog propagandnog materijala, kojima se utiče na opredjeljenje birača, ova zabrana je prekršena u odnosu na označeno biračko mjesto. Naime, na stubovima ulične rasvjete u blizini označenog biračkog mjesta su se na udaljenosti manjoj od 100 metara kako na dan održavanja izbora nalazili (a i sada se nalaze) izborni plakati, ali i bilbordi određenih političkih subjekata. Naročito se na većini izbornih plakata pored drugih simbola i obilježja političkih stranaka nalazi i lik trenutnog premijera Dritana Abazovića, koji pokriva najvišu funkciju izvršne vlasti, kao i broj njegove izborne liste (13), što je u svijetlu svih opštepoznatih okolnosti (počev od zloupotrebe resursa u kampanji o kojima su izvještavali mediji, pozicije moći i uticaja u odnosu na zaposlene, lansiranih afera u javnost u "predvečerje" izbornog dana, kršenje izborne tišine suprotno čl. 6 st. 3 Zakona o izboru odbornika i poslanika emitovanjem spotova i propagandnog materijala preko socijalnih medija, odnosno društvenih mreža upravo od strane izborne liste i nosilaca i kandidata sa liste pod rednim brojem 13, do činjenice najniže izlaznosti u istoriji višestranačja) i te kako bilo od uticaja na rezultate izbora u cjelini.

Navedene nepravilnosti i nezakonitosti nisu zapisnički konstatovane, te iste moraju biti utvrđene iz predloženih dokaza, radi donošenja zakonite odluke po ovom prigovoru, a koje kao takve ne može biti bez pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja na koje treba pravilno primijeniti materijalno pravo.

Dokaz: uviđaj (izlazak na lice mjesta) uz angažovanje vještaka geometra sa liste stalnih sudskih vještaka po izboru OIK

- Saslušanje svih članova biračkih odbora na označenim biračkim mjestima koje pozvati na kontakte dostupne OIK, ili eventualno na adrese koje prethodno pribaviti od nadležnog MUP-a koji vodi evidenciju o adresi prebivališta građana
- saslušanje podnosioca prigovora
- saslušanje svjedoka Nemanje Rutovića, koga pozvati na adresu Bjeliši bb, Bar ili na broj telefona 069904363
- saslušanje Ivana Vukićevića koga pozvati na adresu Ivana Milutinovića bb, Ulcinj

Za ukazati je da je predmet konkretne pravne stvari usmjeren na poništaj izbora zbog nepoštovanja procedure u postupku ostvarivanja biračkog prava, koje po prirodi stvari predstavlja upravnu stvar, u smislu odredbe člana 2 Zakona o upravnom postupku, a što dalje znači da odredbe posebnih zakona kojima se, zbog specifične prirode upravnih stvari u pojedinim upravnim oblastima, propisuju neophodna odstupanja od pravila upravnog postupka ne mogu biti u suprotnosti sa načelima i ciljem ovog zakona, niti umanjivati nivo zaštite prava i pravnih interesa stranaka propisanih ovim zakonom, kako je normirano odredbom člana 4 navedenog zakona, kao krovnog zakona u oblasti upravnog prava.

Saglasno čl. 1 Zakona o upravnom postupku, ovim zakonom uređuju se pravila po kojima su, u cilju ostvarivanja zaštite prava i pravnih interesa fizičkih lica, pravnih lica ili drugih stranaka, kao i zaštite javnog interesa, **dužni da postupaju državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, ustanove i DRUGI SUBJEKTI koji vrše javna ovlaštenja (javnopravni organ) kad neposredno primjenjujući propise** odlučuju i preduzimaju druge upravne aktivnosti u upravnim stvarima.

Prema stavu Ustavnog suda Crne Gore (izraženom u odluci U. br. 420/14 od 13. 6. 2014. godine) Zakon o izboru odbornika i poslanika je "lex specialis" u oblasti ostvarivanja biračkog prava. Međutim, gdje postoji lex specialis, uvijek postoji i lex generalis, a što je u konkretnom slučaju u proceduralnom smislu u odnosu na postupanje javnopravnih organa Zakon o upravnom postupku. Drukčije rečeno, lex specialis ne postoji bez lex generalis.

Odredbom čl. 4 st. 2 Zakona o upravnom postupku je propisano da odredbe posebnih zakona (tzv. lex specialis) kojima se, zbog specifične prirode upravnih stvari u pojedinim upravnim oblastima, propisuju neophodna odstupanja od pravila upravnog postupka ne mogu biti u suprotnosti sa načelima i ciljem ovog zakona, niti umanjivati nivo zaštite prava i pravnih interesa stranaka propisanih ovim zakonom. Naprotiv, u istom članu u stavu 1 je propisano da se Zakon o upravnom postupku primjenjuje u svim upravnim stvarima. To nedvosmisleno znači da se od strane naslovnog organa prilikom odlučivanja o predmetnom prigovoru, a u cilju zakonitog odlučivanja i doslednog poštovanja ustavnog načela vladavine prava, moraju primijeniti sva načela i pravila propisana Zakonom o upravnom postupku, počev od načela utvrđivanja istine iz čl. 11, načela i pravila iz čl. 12, 13 i 14 Zakona o upravnom postupku, do pravila iz čl. 107 navedenog zakona kojim je propisano da se kao dokazna sredstva mogu koristiti sva sredstva pogodna za utvrđivanje činjeničnog stanja, a koja odgovaraju pojedinom slučaju, kao što su isprave, iskazi svjedoka, izjave stranaka, nalazi i mišljenja vještaka, tumača i uviđaj; da opštepoznate činjenice, činjenice koje su poznate javnopravnom organu i zakonske pretpostavke ne treba dokazivati, te da se na pitanja koja se odnose na dokazna sredstva, a koja nisu uređena ovim zakonom, shodno primjenjuju pravila o dokaznim sredstvima u parničnom postupku.

Dakle, bilo kakvim ignorisanjem izvođenja predloženih dokaza u ovom prigovoru na štetu podnosioca prigovora, vodilo bi donošenju krajnje proizvoljne i arbitrerne primjene materijalnog prava prilikom odlučivanja o predmetnom prigovoru suprotne ustavnom načelu vladavine prava, a takvi eventualni propusti naslovnog organa morali bi biti tumačeni u korist podnosioca prigovora od strane viših instanci (kako DIK-a, tako i Ustavnog suda Crne Gore), a izbori poništeni. Ne može biti mjesta eventualnim izgovorima da je propisan kratak rok, a da to bude istovremeno tumačeno na štetu podnosioca prigovora, jer je država ta koja ima pozitivne obaveze da obezbijedi punu zaštitu biračkog prava, zakonodavstvo koje takvu zaštitu biračkog prava omogućava, regularnost izbornog procesa i vladavinu prava. Iz tih razloga je i propisano odredbom čl. 109 st. 3 Zakona o izboru odbornika i poslanika da “ako nadležna izborna komisija po prigovoru ne donese rješenje u rokovima predviđenim ovim zakonom, **smatraće se** da je prigovor usvojen”, što znači da su izbori poništeni i da se moraju sprovesti ponovni izbori u smislu čl. 102 st. 1 Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Uostalom, Ustavni sud Crne Gore je i sam u odluci U-I br. 23/14 od 10.02.2016. godine koja je objavljena u “Službenom listu CG”, br. 12/2016 od 23.02.2016. godine primijenio Kodeks dobrog vladanja u izbornim pitanjima (Smjernice i Obrazloženje) Venecijanske komisije, koje Evropski sud za ljudska prava smatra izvorom prava (npr. u predmetima: *Melnychenko protiv Ukrajine*, od 19. oktobra 2004. godine; *Hirst protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 2) - Veliko vijeće*, od 6. oktobra 2005. godine; *Sukhovetsky protiv Ukrajine*, od 28. marta 2006. godine; *Apostol protiv Gruzije*, od 28. novembra 2006. godine; *Oya Ataman protiv Turske*, od 5. decembra 2006. godine; *Russian Conservative Party of Entrepreneurs i drugi protiv Rusije*, od 11. januara 2007. godine; *Georgian Labour Party protiv Gruzije*, od 8. jula 2008. godine; *Yumak i Sadak protiv Turske - Veliko vijeće*, od 8. jula 2008. godine i dr.). U navedenom Kodeksu je pod tačkom 3.3 čiji je naziv “Efikasan sistem žalbi” jasno predviđeno sledeće: “**Mora se zaštititi pravo podnosioca žalbe da budu saslušane obje strane**”.

Iako Zakon o izboru odbornika i poslanika ne sadrži odredbe koje upućuju na primjenu normi iz Zakona o upravnom postupku o dokaznim sredstvima, njihova primjena se ne može isključiti, jer bi u tom slučaju samo pravo žalbe koja je uperena na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje (a koje uvijek vodi i pogrešnoj primjeni materijalnog prava), bilo izlišno i besmisleno – “mrtvo slovo na papiru”. Takvim pogrešnim pristupom bi bilo povrijeđeno ustavno pravo na pravni lijek i konvencijsko pravo na djelotvorno pravno sredstvo, a istina prosto nedokaziva. Ni u jednom važećem propisu se ne pravi razlika između zakonom predviđenih dokaznih sredstava, niti postoji gradacija dokaznih sredstava.

10

Suprotno čl. 68a st. 4 i čl. 68b st. 3 Zakona o izboru odbornika i poslanika, uvidom u izborni materijal utvrđuje se da nisu odštampane sve potvrde o uspješno izvršenoj identifikaciji birača, odnosno da se broj evidentiranih glasača i broj potvrda ne poklapaju, da postojeći papirni odresci – potvrde ne sadrže propisane podatke koji su istovjetni onima u odštampanom biračkom spisku, te da svi odresci – potvrde nisu čitko potpisani/e od strane predsjednika i člana biračkih odbora sa označenih biračkih mjesta iz suprotne političke opcije. Navedene nepravilnosti i razlozi za nezakonito postupanje nisu valjano ni zapisnički konstatovani, a iste su od značaja, uzimajući u obzir sve relevantne činjenice, na pravilnost izbornog procesa, ostvarivanje zaštite biračkog prava i na izborni rezultat u cjelini.

Dokaz: izvršiti uvid u izborni materijal (isprave) koje pribaviti službenim putem radi brojanja odštampanih potvrda (odrezaka), brojanja glasača evidentiranih na odštampanom biračkom spisku, upoređivanju ispravno prebrojanih potvrda (odrezaka) sa brojem lica za koja je

evidentirano da su glasala, te utvrđivanja nedostatka potpisa ovlašćenih lica i neslaganja podataka između postojećih potvrda i odštampanog biračkog spiska

- Saslušanje svih članova biračkih odbora na označenim biračkim mjestima koje pozvati na kontakte dostupne OIK, ili eventualno na adrese koje prethodno pribaviti od nadležnog MUP-a koji vodi evidenciju o adresi prebivališta građana

11.

Zapisnički nisu konstatovani od strane bir. odbora svi podaci koje zakon predviđa, a što se utvrđuje prostim uvidom u izborni materijal, već je postupljeno suprotno: čl. 22 st. 2, potom čl. 67 st. 3, 69a st. 5, 71 st. 1, 71a st. 3, 75 st. 5, 79 st. 3, 84 st. 4, 85a st. 2, 85b st. 7, 89 st. 6, 89 st. 7, kao i čl. 90 st. 1, 2 i 3 Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Prednji propusti učinjeni su iz razloga što zakonske obaveze koje su sve morale biti zapisnički konstatovane na način kako je to navedeno u pobrojanim članovima zakona, nisu ispoštovane, a što je od direktnog uticaja na regularnost izbornog procesa i izborni rezultat, kada se imaju u vidu kako te činjenice, tako i sve ostale iznijete i opštepoznate činjenice koje treba sagledati ne samo pojedinačno, nego i u međusobnoj vezi.

Dokaz: uvid u izborni materijal (sadržinu zapisnika)

Saslušanje svih članova biračkih odbora koje pozvati na kontakte dostupne OIK, ili eventualno na adrese koje prethodno pribaviti od nadležnog MUP-a koji vodi evidenciju o adresi prebivališta građana

12.

Za označena biračka mjesta u glasačkoj kutiji nije bio kontrolni list, a što je u suprotnosti sa čl. 79 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Stanje konstatovano u zapisnicima ne odgovara stvarnom činjeničnom stanju. Navedena okolnost je od odlučnog značaja jer je odredbom čl. 79 st. 4 Zakona o izboru odbornika i poslanika imperativno propisano da ako u glasačkoj kutiji nema kontrolnog lista birački odbor se raspušta i imenuje novi, a glasanje na tom biračkom mjestu se ponavlja.

Dokaz: uvid u izborni materijal

- Saslušanje svih članova biračkih odbora na označenim biračkim mjestima koje pozvati na kontakte dostupne OIK, ili eventualno na adrese koje prethodno pribaviti od nadležnog MUP-a koji vodi evidenciju o adresi prebivališta građana

13.

Stvarno činjenično stanje razlikuje se od onog koje je zapisnički konstatovano, jer svi zahtjevi za glasanje putem pisma nisu podnijeti na propisanom obrascu, propisani obrasci nisu uredno popunjeni, svi zahtjevi za glasanje putem pisma nisu dostavljeni od strane lica koje je svojim potpisom ovlastio podnosilac zahtjeva za glasanje putem pisma na propisanom obrascu, niti su uz sve zahtjeve za glasanje putem pisma i ovlašćenja za podnošenje zahtjeva biračkom odboru dostavljene lične karte, odnosno pasoši birača koji su željeli da glasaju putem pisma. Takođe, u izvodu iz biračkog spiska nisu označena sva lica koja su glasala putem pisma. U vezi sa svim učinjenim nepravilnostima, te svim pobrojanim okolnostima i činjenici da je više političkih subjekata na granici cenzusa čak i prema pogrešno utvrđenim prijevremenim rezultatima, navedene zakonske povrede su bile od uticaja na tok i rezultat izbornog procesa, što je razlog za poništaj glasanja.

Dokaz: uvid u izborni materijal

- Saslušanje svih članova biračkih odbora na označenim biračkim mjestima koje pozvati na kontakte dostupne OIK, ili eventualno na adrese koje prethodno pribaviti od nadležnog MUP-a koji vodi evidenciju o adresi prebivališta građana

14

Sve do završetka glasanja nadležna OIK nije postupila saglasno čl. 26 Zakona o izboru odbornika i poslanika, niti dostavila propisani zaključak podnosiocu izborne liste, a koji propust nadležnog organa da postupi po imperativnoj zakonskoj normi je imao za posledicu da zaštita biračkog prava nije obezbijeđena političkom subjektu "Narodni pokret PRAVDA ZA SVE!", jer svojih predstavnika ovaj subjekt nije imao u proširenom sastavu usled skrivljenog i nezakonitog nepostupanja OIK, a što je od uticaja na regularnost izbornog procesa.

Iz navedenih razloga, a nakon utvrđivanja svih činjenica iznijetih u prigovoru, kako neposrednim uvidom u izborni materijal i prateću dokumentaciju, tako i izvođenjem svih dokaza predloženih u prigovoru, predlažem da naslovni organ usvoji predmetni prigovor i poništi glasanje na označenim biračkim mjestima, te naloži ponovno sprovođenje izbora.

Dana: 14.06.2023. godine

KANDIDAT I OVLAŠĆENO LICE PODNOSIOCA IZBORNE LISTE
"PRAVDA ZA SVE! – dr Vladimir Lepasavić"
dr Vladimir Lepasavić

Adresa na koju dostaviti poziv za saslušanje i odluku po prigovoru poštom:
ul. Jovana Tomaševića 14, Bar